

Tweede Kamerlid Lisa Westerveld (GroenLinks) bezoekt peuteropvang van Jongleren in Den Haag

Diverse organisaties trokken recentelijk aan de bel over de bijwerkingen van de harmonisatie van kinderopvang en peuterspeelzaalwerk. Juist ouders van peuters die het meest gebaat zijn bij goed peuterwerk blijven helaas weg, vooral omdat de financiering nóg ingewikkelder is geworden. Op uitnodiging van vijf organisaties (BK, BMK, VNG, PO-raad en Sociaal Werk Nederland) bezochten Tweede Kamerlid Lisa Westerveld en haar beleidsmedewerkers Davey Meelker en Janna Willems de peuteropvang van Jongleren, om met eigen oren te horen waar de schoen wringt. Ook Marjolein Lantinga (Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang) en Ernst Radius (Sociaal Werk Nederland) waren te gast bij Jongleren.

De peuteropvang van Jongleren zit in het integrale [kindcentrum O3](#) in het hart van Rivierenbuurt in Den Haag. Emiel Grootsholten, manager van Jongleren, lichtte kort toe hoe voor hen de harmonisatie bij hen is verlopen en wat nu de stand van zaken is. Jongleren heeft in Den Haag ruim vijftig peuterlocaties (de voormalige peuterspeelzalen) en bereikt zo'n 60% van alle Haagse doelgroeppeuters.

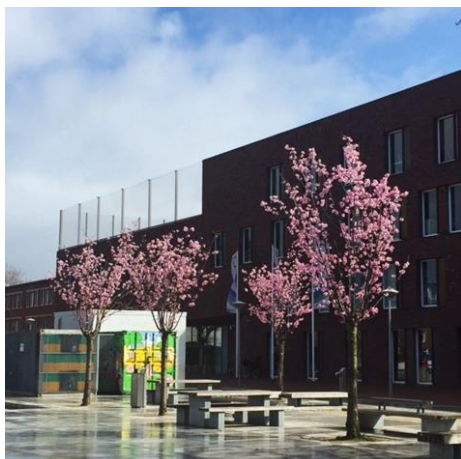
Integraal kindcentrum O3 in hart van Rivierenbuurt Den Haag

O3 is een mooi voorbeeld van samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, peuteropvang en welzijn. Centrum O3 is sinds de start zo'n vijf jaar geleden echt het hart van de wijk geworden. Dat heeft ervoor gezorgd dat ouders uit de wijk van verschillende kofaf ook weer kiezen voor deze school in de buurt.

Emiel vertelt dat tijdens de harmonisatie een overgangsregeling gold, waardoor O3 voor ouders een begeleide, zachte overgang kon worden gerealiseerd. Na de harmonisatie is het aanbod veranderd. Voor de harmonisatie kregen álle peuters 10 uur per week peuteropvang. Nu krijgen alle kinderen 6 uur per week; die zijn gratis voor

ouders met weinig geld dankzij de Haagse [Ooievaarspas](#). Ouders zonder deze pas betalen een inkomensafhankelijke ouderbijdrage.

Kinderen van ouders die onder de doelgroepregeling vallen krijgen daarbovenop nog 6

uur gratis opvang. Ouders van reguliere peuters betalen het volle pond voor alles boven de 6 uur, Ooievaarspas of niet.

De nieuwe regelingen zorgen er wel voor dat de meeste ouders netto minder betalen voor peuteropvang. Het systeem is echter wel veel ingewikkelder geworden; ouders maken bovendien andere keuzes als ze de extra uren (dus boven de gratis 6 uur) zelf moeten betalen. Uit een [quickscan](#) van Sociaal Werk Nederland bleek eerder al dat in heel Nederland doelgroepouders daarmee worstelen. Ook Jongleren ziet dat het bereik in 2018 met circa 100 peuters is gedaald. Er moesten groepen sluiten door de terugloop van peuters door het terugdraaien van het aantal uren voor niet-doelgroeppeuters.

Voor 12 groepen viel het doek. Het is zorgelijk dat

dus alleen al in deze wijk 100 peuters van de radar verdwijnen.

Ook voor personeel heeft het consequenties: gelukkig konden veel pedagogisch medewerkers toen overstappen naar het onderwijs binnen O3, zodat gedwongen ontslagen niet nodig waren. Ondertussen stijgt de concurrentie onder aanbieders om deze werknemers aan zich te binden. Er is zowel bij onderwijs als bij de kinderopvang een groot tekort aan werknemers.

Zoveel ouders, zoveel financieringen

De financiering van de peuteropvang is in Den Haag vrij complex, stelt Emiel. Er zijn ouders met en zonder recht op kinderopvangtoeslag, ouders met recht op toeslag zonder Ooievaarspas en met Ooievaarspas, en ouders met ve-indicatie.

De gemeente heeft het opvragen van deze oudergegevens uitbesteed aan Jongleren. Als organisatie moeten zij nu maandelijks veel informatie verstekken over de financiële situatie van de ouders, wat veel tijd en energie kost. Jongleren vangt zo'n 80% peuters op van niet-toeslag-ouders, tegen 20% ouders die wel toeslag kunnen krijgen.

De gemeente Den Haag heeft bureau Buitenhok opdracht gegeven onderzoek te doen naar het niet-gebruik van peuteropvang. Maar zo stelt Emiel: 'Het blijft lastig erachter te komen welke ouders hun kind niet naar de peuteropvang brengen of naar iets anders.'

Invoering van 16 uur ve wordt een hele klus

De harmonisatie en straks de invoering van 16 uur ve veroorzaken wel een segregatie op de groepen. Steeds meer kinderen uit de doelgroep belanden bij elkaar in een groep omdat dat roosterteknisch het best gerealiseerd kan worden voor 12 en straks 16 uur. Andere peuters kunnen maar 6 uur afnemen, wat samenstellen van de groep bemoeilijkt.

Zorgkinderen, scholing en werkdruk

Ook ziet Emiel een toename van het aantal zorgkinderen die al vóór de basisschool naar passende opvang zouden moeten kunnen gaan. 'Dat wil je liever niet, maar deze kinderen vragen meer tijd en competenties dan de medewerkers nu hebben.'

Lisa Westerveld vraagt zich af daarvoor meer aandacht moet zijn in de opleidingen; of is enige bijscholing voldoende? Emiel meent dat hier nog meer aandacht voor zou moeten komen, zowel structureel in de opleidingen voor nieuw personeel als in bijscholing voor huidige medewerkers. 'Het hoeven niet per se hbo-opgeleide mensen te zijn, maar ze moeten wel kennis hebben over specifieke zorgproblemen van jonge kinderen.'

Bovendien zijn medewerkers bij deze kinderen meer tijd kwijt aan het buiten de groepsuren om overleggen met de ouders, leerkrachten en andere professionals. Het overleggen met leerkrachten komt trouwens in gevaar als de werktijden van peuteropvang en het onderwijs te ver uit elkaar lopen. 'Zeker als straks die 16 uur wordt

ingevoerd voorzie ik meer problemen.'

Ook de werkdruk onder de medewerkers is groot, merkt Emiel. 'Door administratie, door veel uitleg en ondersteuning aan ouders. De pm'er is toch vaak het eerste aanspreekpunt van ouders.'

Ouders helpen bij aanvragen toeslagen

Gelukkig heeft de gemeente Den Haag wel subsidie beschikbaar gesteld om ouders tijdelijk extra te ondersteunen bij aanvragen van de peuteropvang. Op elk locatie van Jongleren is een ondersteuner aanwezig om ouders persoonlijk te helpen.

'Daardoor is de terugloop van peuters minder groot dan een jaar geleden, stelt.

Ook is er in verschillende talen goed informatiemateriaal gemaakt om ouders te ondersteunen bij het aanvragen van de subsidies. Zeker bij doelgroepouders levert dat laatste vaak problemen op. 'Zie maar eens twee inkomensverklaringen op te vragen als de ouders in scheiding liggen of vader in de gevangenis zit,' aldus Emiel.

Liever 16 uur ve voor kinderen vanaf 2 jaar

Voor de invoering van 16 uur ve is in Den Haag een stedelijke werkgroep ingericht en bureau Buitenhek is gevraagd de gemeente te

ondersteunen. Ook in Den Haag leeft namelijk de

wens om de regeling vanaf 2 jaar te laten ingaan in plaats van 2,5 jaar. Dan kun je met de 960 uur een betere verdeling van dagdelen maken over de week, die ook beter aansluit bij de schooltijden. 'En voor veel kwetsbare gezinnen geldt dat hoe vroeger je stevig met ze in contact komt, hoe meer en hoe langer ze daar profijt van hebben.'

'Maar het wordt nog een hele puzzel,' waarschuwt Emiel. 'Je kunt kinderen ook niet te lange dagdelen voorschotelen, zeker 's middags niet als ze toch al sneller vermoeid zijn of nog een middagdutje doen. En belangrijker nog: wat vinden de ouders ervan? Willen zij meer uren afnemen, over meer dagen, ook tijdens vakantie weken? Allemaal vragen waar we nog antwoorden op moeten vinden.'

Lastig is ook dat nu de peuteropvang in de scholen zit er meestal geen extra ruimte beschikbaar is voor uitbreiding van dagdelen. 'Laat staan voor aparte slaapruidtes en dergelijke.'

Meer administratieve druk ontstaan?

Lisa Westerveld is benieuwd of de ontwikkelingen ook hebben geleid tot meer administratieve druk op medewerkers. Emiel: 'Zeker: dat komt vooral doordat ouders aan de pm'ers ook vragen stellen over onder meer financiering.'

Bovendien hebben pm'ers minder tijd voor niet-groepsgebonden taken, door de uitbreiding van de groepsuren. Ook dat geeft extra druk. Het gebruik van goede observatie-instrumenten kost wel tijd maar levert ook iets goeds op. Het is dan wel weer jammer dat er vaak geen tijd is om dat goed te bespreken met ouders of de leerkracht van groep 1.

Alles bij elkaar kosten al die verschillende financieringsstromen en verantwoordingen de organisatie als geheel veel tijd en energie.

We concluderen dat we met z'n allen proberen zoveel mogelijk kinderen te bereiken en dat ook de gemeente Den Haag daarvoor het nodige doet, samen met de kinderopvangorganisaties. Door de overvloed aan financiële stromen en regels is het er

echter niet eenvoudiger op geworden; voor ouders niet en voor doelgroepouders al helemaal niet.

Ernst Radius